

Reflectierapport P5 – Niels Roodbergen (#1520423, interiors, buildings and cities)

1. Relatie onderzoek en ontwerp

Zoals in voorgaande reflecties geformuleerd, behandelt het ontwerpvoorstel de vestiging en vormgeving van een universitaire bibliotheek in het centrum van Rotterdam. De formulering van de daadwerkelijke opgave is in de loop van het ontwerpproces gewijzigd van universiteitsbibliotheek naar meer een studiecentrum. Het verschil met de klassieke typologie is, dat de nadruk in het programma voornamelijk wordt gelegd op het creëren van een variabele en gevarieerde circulatie van studieomgevingen, waarbij aan de fysiek aanwezige collectie meer een schatkamerfunctie wordt toegedicht.

De aanvankelijke massastudies resulteerden in een zeer uitgesproken vormtaal. Het voorstel was om de locatie en het nieuwe gebouw te gebruiken om de aanwezige publieke ruimte te versterken en het deels vacante kantoorgebouw naast de locatie nieuw leven in te blazen. Het resultaat was een modulaire schakeling van gebouwdelen dat een letterlijke verscaling van de proporties van de bestaande bebouwing vormt.

Deze structuralistische benadering boodt de mogelijkheid om functies op een vanzelfsprekende manier te schakelen. De uiteindelijke uitdaging van het voorstel lag daarom meer in de vertaling van functies en de integraliteit van deze in het gebouw. Een proces dat zich aanvankelijk zeer traag ontwikkelde vanwege de restricties die ik ervaarde door ontwerpregels die ik voorop had opgesteld. Door de fysieke relatie met de bestaande bebouwing en de vormtaal van het nieuwe gebouw, was namelijk al in een vroeg stadium een extern beeld gevormd waarin proporties waren vastgelegd. Het ontwerpproces ontwikkelde zich min of meer in een top-down benadering, waar ik nog geen ervaring mee had.

Het antwoord lag uiteindelijk in een betere technische bestudering. Door meer onderscheid te maken tussen het externe beeld en het interieur, was het mogelijk een constructie voor te stellen die antwoord gaf op zowel de integraliteit van functies als technische vraagstukken.

2. Relatie (methodiek) ontwerpstudio, ontwerp en student

De ontwerpstudio “Interiors, Buildings and Cities” focust zich voor een groot deel op contextuele relaties en een rationele en maatschappelijke ontwerphouding. Naar mijn mening de enig juiste basis voor een goed ontwerpvoorstel. Daarnaast verlangt de studio een ontwerpresultaat dat deze maatschappelijke ontwerphouding vertaalt in de verfijning, zoals materialisatie en detaillering. Waar ik veel voldoening uit put omdat dit het fysieke resultaat vormt.

De koppeling tussen de basis en het resultaat wordt bij ieder ontwerp gevormd door een gedegen analytisch proces. Door het enigszins beeldgerichte ontwerpproces van mijn voorstel ondervond ik hier enige problemen. Omdat enkele uitgangspunten, voornamelijk in het gevelbeeld, al in een vroeg stadium waren vastgesteld was ik geneigd snel antwoord te zoeken vanuit de technische verfijning. Hierdoor vervaagden hoofdlijnen binnen het integrale ontwerp waardoor een relatie tussen functies en het gebouw ontbrak.

3. Relatie project en bredere context

Het project handhaaft een aantal contextuele uitgangspunten. Zoals hiervoor omschreven vormt het voorstel een relatie met het naastgelegen kantoorgebouw. Een letterlijk fysieke relatie binnen de bebouwde context. Maar tevens ook vanuit een bredere maatschappelijk oogpunt. Door de veelvoorkomende leegstand van commerciële locaties in Rotterdam, zal er een oplossing moeten worden gezocht en geboden voor dit fenomeen. Langdurige leegstand zal uiteindelijk voor verpaupering zorgen in de binnenstad, met alle negatieve gevolgen de maatschappij.

Dit was min of meer al het geval op de directe locatie. Hoewel er zich op dit moment wel publieke functies bevinden, wordt een groot deel van de locatie gevormd door ondefinieerbare ruimten. Het ontwerpvoorstel hanteert een aantal reeds aanwezige rooilijnen, waardoor op een natuurlijke wijze weer een overzichtelijke publieke ruimte wordt gecreeërd. In bredere context is dit een vaker voorkomende problematiek aan de Coolsingel in Rotterdam. De belangrijkste ader in de stad is op diverse plekken letterlijk afgesloten van diverse historische ontsluitingen. Dit in een poging om afgeschermd pleinen te creëren. Hierdoor is een onrustig en introvert karakter ontstaan van de publieke ruimte grenzend aan de Coolsingel. In tegenstelling tot wat de Coolsingel zou moeten zijn, de commerciële hoofdstraat van Rotterdam, is deze enkel een verkeersader met aangrenzende voetgangerscirculaties. Zouden de historisch rooilijnen over de gehele Coolsingel worden gehanteerd dan zal er een heldere publieke ruimte ontstaan.

